

KÖZÉRDÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap reggel.

Előfizetés
 egész évre 12 korona.
 fél évre 6 ..
 negyed évre 3 ..
 Egyes szám ára 12 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár r.-t. — Hirdetéseket és előfizetéseket fölvesz FÖLDES EDE könyvkereskedő, a kiadó megbízottja.

Hirdetés ára centiméterenként 6 fillér.
 Többszöri hirdetés
 ár kedvezményben részesül.
 Nyilttér sora 40 fillér.

Vármegyénk álláspontja.

(B) Vármegyénk főispáni széke Zeyk Dániel lemondása folytán üresedésbe jött. Mi, akik az újabb alkotmányos élet küzdelmeiben töltöttük ifjúságunkat és férfi korunkra ott szereztünk erőt, kitartást, ismeretet, — kik laukadatlan buzgalommal és teljes jóakarattal csakis vármegyénknek szenteltük időnket, tudásunkat, szeretetünket, — tanúságot tehetünk arról, hogy Zeyk Dánielt ugyanezek az eszmék, törekvések s az alkotmánytisztéletnek ugyanez az érzelme vezérelte szép, de nehéz méltóságában, előkelő vezetésre hivatott nemes tisztében. Nemcsak a politikai pontjához való ragaszkodás, nemcsak a politikai elvek különbözősége, hanem az alkotmányhoz és a parlamentárizmushoz való szigorú ragaszkodás vezette őt ahhoz a tántoríthatlan elhatározáshoz, hogy megváljon főispáni állásától. Erre más téren is mutatott példát már előzetesen. Senki nálánál jobban nem szereti, erősebben nem ragaszkodik a Bethlen-kollégiumhoz. A theologia elvitele ellen senki jobban, a tradícióhoz hűvebben nem küzdött mint ő. Családjának, rokonságának száz meg száz kötelekei, elődeinek emlékezte, igaz kegye-

lete ehhez a nagy nevű, nagy hivatásu intézethez fűzte.

Mégis, a mikor látta, hogy más irány, más felfogás, más törekvések kerülnek tulsulyra az előjáróság kebelében, melyekkel nem azonosíthatta felfogását, nézeteit, egyszerűen, minden feltűnés nélkül, szerényen visszavonult főgondnoki állásától. Így történt főispáni állásáról való lemondása is. Pedig elveinek fenntartása mellett, csakis a nehéz viszonyok között levő vármegyénk ügyeinek közigazgatási vezetése szempontjából, a mostani kormány óhajtott volna megmaradását. Nem maradt, mert alkotmányos felfogásával ellenkezik mindaz, amit a jelenlegi, nem parlamentáris kormány vall, teszen, és alkotmányos alaptörvényeinkkel szemben cselekszik, habár a körülményeket hívja fel meentségül.

Ezért az elhatározott, férfias, alkotmányos lépéséért vármegyénk minden hazafián, alkotmányosan érző és cselekvő férfiatisztelettel hajlik meg Zeyk Dániel előtt.

És méltán, mert ilyen okból alkotmányos, parlamentáris életünkben még nem vált meg állásától vármegyénknek egy főispánja sem. Pogány György Hunyad vármegye fő-

ispáni állásával cserélte fel itteni méltóságát. Zeyk Károlyt a halál ragadta el tőlünk. Bárány Kemény Kálmán Maros-Torda vármegye főispánja lett. Alkotmányos, szigorú felfogás miatt csakis Zeyk Dániel vált meg állásától, de nem a vármegyétől, melylyel együtt érez, s melylyel ezután is együtt fog dolgozni, munkálni.

És most mi lesz? Óhajunk, kívánságunk az, hogy vármegyénk élére ez a kormány ne nevezzen ki új főispánt és új főispán ne tegye be lábát vármegyénk székházába. Mi őszinte, egyenes, szigorúan törvényes és alkotmányos határozatot hoztunk október hó 30-án tartott vármegyei közgyűlésünkön. Kimondtuk, hogy a mostani kormány iránt bizalommal nem viseltetünk.

Ebből következik, hogy a legteljesebb bizalmatlanság fogadná azt is, aki ezen kormány bizalmából lenne főispánna kinevezve.

Mi nem fogadhatnók el főispánul és nem fogjuk eskütételét kivenni tőle. Mi nem akarunk látni ajtó felnyitásokat, csendőri és katonai segédlet mellett való eskütételt, tisztviselők felfüggesztését s több efféle szomorú dolgot. A vármegye tiszteli a törvényt és megfogja tartani és tartatni a tör-

TÁRCZA.

A nagyenyedi csizmadia és lakatos cég perlekedése és békéje bátyájuk miatt 1756-ik esztendőben.

— Ismerteti: Török Bertalan. —
 (Folytatás.)

3to. Hogy Zabolai Urunk ígért pénzt és nem hiszik, igaz, hogy a Takács Czéhnek is ő kigyelme adott, mind Magyarinak, mind Fogarassinak vagyon annyi jószága mint Csizmadia uramék közzül kettőnek, a többinek is van annyi; az pedig elhihetetlen do'og, hogy 600 forintot kötöttek volna arra az Bátyára apro miveseken kívül, számérem mondani is, ki kérte reá, hogy kölcsenek; — azt írják, hogy nem vagyunk verus haeresek, csak Orás Mihály Uram, hát Kállai, Iratosi, Zemplényi mik voltak? Szigyeu ez a sotalan írás, bizony bánya az béka az deret, hát az többinek uincs-e annyi jószága, Fogarassinak, aki örökös Enyedi és Magyarainak, mint akár mellyük Csizmadiaikk? 4o. Citállyuk

igaz néhai Bethlen Gábor boldog emlékezteti Fejedelmünket, hogy a mint találta Enyed városát — abban hagyta, confirmálván illy szavakkal: Castellum autem ipsorum in medio situm, sicutante ex post eorunden oppidaneorum salvo, itt minden proprie értendőik, hogy aki akkor, mint birt, ez után is birja, senki el ne vegye, a Czehok Bátyájokat s a többi. Ezt az Approbata Constitutio is Confirmállya a Pars.

3tae. Tit. 60. Csuda dolog, hogy azt sem tudják, hogy Bethlen Gábor elébb volt Fejedelem, mint Rakóczi György és azt írják, hogy Rakóczi György némesítette elébb meg Enyedet, mint Bethlen Gábor, holott a Város Constitutioja írja, több Fejedelmek Articulusai is erősítik ezen dolgot az Approbatakbán.

5to. Igazán szégyenlhetik ő kigyelmek, van is mit szégyenlenni, mert többire mind sikra kötik a kereket, mert azt írják, hogy a világért sem tudnak csinálni egy ujj fegyvert és a fésűhöz többet tudnak, mint a puskához. Holott mikor ezelőtt egy néhány Esztendővel, mikor Török há-

boru vala, az egész Saxo militiának Enyed mellett Miriszló felől a fűsüs lakatos dolgozott, a többivel együtt, minthogy az egész csizmadiaikk között is nincsen, a kiben egyben anyi qualitas feltaláltatnak, a csizmadiaikk estve, reggel, délbe csak egy bakot nyuznak — csak csizmat, mégis némelyikk, ha az szemét kitolynak is, egy tisztességes csizmat nem tudna csinálni, et repetita Crambetis irnak, hogy per jussum Canalem nem állottunk a Czéhban, mely nem igaz; — azt is írják, hogy Fő Direktor az Hadnagy, legyen is, nem ellenzük, csak Czéhunk ellen ne legyen, mint volt régen.

6to. Azt is írják, hogy kölcsön pénzel építették és interest adtak, bár ne is adnák az Interest, ne elegyedtek volna más jószágában, sokat is fel vettek már benne, 3—3 forintjával Bátya taxát.

7mo. Több punctumaink is voltak, de magok igaznak itélték és azokra nem resolváltak, jobb lett volna ezeket is elhagyni és olyan szégyent nem vallottak volna, többet is Relatoriainkkal megbizonyítani készek vagyunk. Nagyságod igen alázatos

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájco).

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárakban. — Ára üvegenként 4.— korona.

vényt, de ennek bebizonyítására elég kezeség multunk, jelenünk és nincs szükség arra, hogy szenzációs jelenetekkel, görög-tüzes világitás mellett tegyünk tanubizonyoságot.

Vármegyénk élén hazafias tisztviselői kar és alkotmányos törvényhatósági bizottság van, ismeri és teljesíti is kötelességét.

Reméljük, hogy az intéző körök eddig is eléggé megismerhették vármegyénk közhangulatát és nálunk nem fognak főispáni próbatéteket rendezni. Ez a leghelyesebb, legokosabb megoldás.

Az ujévi üdvözetek megváltása.

Néhány év előtt ezen lap hasábjain már cikket írtam erről a tárgyról, de eszmém nagyon csekély pártfogásra találtak, bár azt sokan helyeselték. Ezen körülmény ugyan nem ellentétet idéz elő, de ez csak látszólagos annyiban, amennyiben nagyon sok ügy üdvös voltáról meg vagyunk győződve, de nincs elég bátorságunk az eddigi szokással szakítani. Ezen sikertelenség — látva annak indító okát — nem kedvetlenít el és újból megkísérlem eszmémnek elfogadását a nagyérdemű közönségnek ajánlani.

A felebaráti szeretet, mint a keresztyen világ egyik legszebb eszménye, mindnyájunkat áthat, és már ebből kifolyólag inkább örvendünk annak, ha a fáradozás sikert ért, a derek munkásság érdemekhez jut, az igazság győzedelmeskedik, és az önzetlenség babérokat arat, annélkül, hogy a személyeket ismernek. Éppen úgy elszomorodunk a váratlan szerencsétlenség hallatára, a gátságtól megundorodunk és a jellemtelenség nemtelen tettei felháborítják lelkünket.

A regények és drámák hősei lelkesítenek vagy lehangolnak bennünket; aszerint, a mint nemes tetteik győzedelmeskednek, vagy bűnükben buknak el; de éppen ez által tisztulnak meg s engesztelik ki az igazságerzetünket.

Ha már ez így van, akkor csak nagyon

természetes, hogy ismerőseink, barátaink, rokonaink és hozzátartozóink öröme, szerencseje annál nagyobb hatással van reánk és szomorúságuk, bajuk is annál érzékenyebben érint bennünket. Egyszóval velük örülünk és bánkódunk; akár közelükben vagyunk, akár távolról jutnak hozzánk az örömdetes, vagy aggasztó hírek. Ha tehetjük, kifejezést adunk lelkünk rokonérzésének s szóval, vagy levélben is üdvözljük egymást, vagy vigasztaljuk.

Az öröm- és gyászunk, a vigság- és szomorúságunk sok ünnepe és megható jelenei vannak, amidőn alkalmunk nyílik egymásnak gratulálni, vagy kondoleálni. Ilyen alkalom a polgári életben az új év is. Ez mértékjelző, mely megmutatja nekünk, hogy az időbeli számítás egy nagyobb egysége az év eltelt tőlünk.

Az újév alkalmából a szerencsekivánságoknak már egész özöne áraszt el bennünket, nemcsak írásban, hanem szóval is, sőt ezen a téren a túlságos udvariasságon és figyelmen kívül az élelmes haszonleséssel is meg kell küzdenünk.

Azok, kik egymással igen jó, őszinte barátságban élnek úgy is módját találják, hogy üdvözlőlevelüket szóval is elmondhassák, de most már számtalan olyan B. u. é. k. is jut kezünkbe, amelyre csak a válaszolás kötelessége emlékeztet. S barmennyire figyelünk is, megessik, hogy egyik-másik helyre magunk sem küldünk nyílt levelket, vagy azt későn kapva kézhez, még későbbben válaszolhatjuk el. A végeredményben tehát nem annyira kellemes, mint inkább kellemetlen helyzetbe kerülhetünk. Nagyon ideje volna tehát, hogy ezen szokást abba a természetes mederbe tereljük vissza, ahol az eredetileg mozgott. Vagyis, a kik régen nem látták egymást, azok az év eseményeit latolgatva helyenvalónak találták ügyeikről és bajaikról írásban beszámolni.

Sokkal célszerűbb volna, hogyha már az új év alkalmából bizonyos összeget a közadózás ezen módjának kell fölföldoznunk, ha ezt a pénzt nemesebb célokra fordítanánk.

A kereskedő világ is nagy összeget szolgált az új év alkalmából kiadni ajándékok címén és kedveskedni a bevásárlóknak, pedig erre semmi szükség sincsen. Ha egész évben tisztességesen kiszolgálták a közönséget, akkor az meg van velük elégedve; ha pedig nem, akkor az ujévi ajándék sem köszörülheti az esetleg ejtett anyagi csorbát.

Nem lenne-e helyesebb és okosabb, hogy az ujévi megemlékezések számtalan formáját, mint megannyi adóztatási módot észszerűbben alkalmazzunk? Egyszóval megváltanánk az ujévi üdvözlőleveleket és adakoznánk az általunk választott közhasznú célra. Ennek az eredményei mindnyájunkban kellemesebb érzéseket fognak ébreszteni, mint a különféle alaku B. u. é. k. levelkek.

Városunkban igen nemes célokat szolgál a „Szegény Tanulókat Segélyező Kör“, a „Protestáns Nőegylet“, a különféle iskolák, melyek a szorgalmas, törekvő gyermekek jutalmazására bárkitől elfogadna adományt; az iparosok kiképzésére ösztöndíj létesítése és a magyariparpártolás előmozdítására alap szervezése, a városi szegényalap stb.

A kezdet ezen régi szokás elhagyására nem is olyan nehéz. Minden egyes hivatal, társas kör, egyesület fektethet fel helyiségében egy vagy több ívet, a melyre az ujévi üdvözlőleveleket megváltók adományait bejegyzik és megemlíti egyszerűen azt a célt is, amelyre azt szánták.

Az adakozásról a pénzt az illető kör, egyesület vagy testület pénztárosa, illetve hivatal megbízottja átvenné és a nevek pontos közlése mellett a „Közérdek“ vagy „Alsófehér“ legközelebbi számában nyugtatván. Így értesülne a nagyközönség is arról, hogy az illető ujévi adóját leróta és tőle nem kel B. u. é. k. levelket várnia.

Az említett lapok kiadóhivatalai és szerkesztőségei is szívesen közreműködnek ezen eszme megvalósításán és ez által szolgálják, azon közérdekű célokat, melyekre adományok befolyanak.

Minden alkalmat meg kell ugyanis ragadnunk, hogy nemzeti vagyonosodásunkat előmozdítsuk; már pedig, ha közszélsű alapokat támogatunk és létesítünk, s ezt megérőltetésünk nélkül tehetjük, akkor hazánk is közvetve szolgálatot teszünk. A társadalom erősödésére van feltétlenül szükségünk és ezt csekély mértékben elérhetjük az ujévi üdvözlőleveleket megváltása által is.

Nagyenyed, 1905. december hó 22-én.

Hollós István.

Vegyes hírek.

— **Lapunk mai száma 6 oldalon jelenik meg.**

— **Előfizetőinket kérjük, legyenek szivesek az előfizetés megújításával hazafias törekvésünkben bennünket támogatni.**

— **Pompás téli idő** kedvezett az idén karácsony ünnepének. A templomokat nagy közönség látogatta s áhitattal ünnepelte a Megváltó születésének emlék-ünnepét. A nap többi része a családok meghitt benső keretében folyt le, melynek gyönyörű keretét szolgáltatta a csendes, zuzmarás, hófehér téli természet.

— **Az érettségi vizsgálat reformja.** Megint reformálták az érettségi vizsgálatot. Minden miniszter toldoz-foldoz rajta valamit „ut aliquid fecisse videatur“ (hogy ő is csináljon valamit). Lukács György miniszter is azzal a szándékkal nyult a kérdéshez, hogy

appressus szolgálai Nagy Enyedi Lakat Gyárto Czeh Tagjai.“

Báró Josintzy József azonban nem hagyta hosszas perlekedésre a dolgot, hanem, amint 1756. július 6-án kelt jelentéséből kitetszik: „amidőn M. sz. Királyra Házamhoz kifordultam volna, Enyedre által mentem és ottan convocat van magam Házamhoz akkor fungáló Hadnagy Magyarosi Tökés Pál ur ő kelmét a nemes Magistratusnak elsőbb tagjaival, úgy az említett két Czéhnek öregjeit, proponáltam a Migos Gubm Atyai kegyes Instrukcióját... magam is elmentem a fennemlített Bástyának ularis revisiójára és... commendáltam a békeséget“, mely sikerült is, mint az okmány mutatja, olyképpen, hogy a bástyá alsó boltjának fele a Szótsök bástyája felől a nemes Csizmadia Czéhé, fele pediglen a Szabok bástyája felől a nemes Lakat Gyártó Czéhé lett, de azzal a feltétellel, hogy ha „valami háborúság, Fegyverkezés történék Országunkban, hogy a mi nemes Czéhünk arra szoríttatnék, hogy a Felső Császárok, Királyok, Kegyls Fejedelmek és a Nemes Ország Militiájának Fegyvereit munkálkodásra nemes Czéhünk nyakába vetnék, . . . megkivánnjuk, hogy minden ellenkezés és szószaporítás nélkül a Bástyának alsó Boltjából kiköltözzék a Nemes Csizmadia Czéh, hogy nemes Czéhünk mind

az háborúságnak fottáig ott dolgozhassék, annak utána pedig a Compositio szerint legyen.“ Elhatározták továbbá, hogy a felső bolt fele, a Kastély felől legyen a lakatos czéhé, melyhez „alkalmas feljáró garádicsot fedeleselet a Nemes Csizmadia Czéh csináltasson, belől pediglen a közepin rostálllyal elrekesse“.

Mind két czéh felteheti czimerét egymás mellé a bástyára s ha valami „super aedificatio kívántatnék ezután, a mely mind a két Nemes Czéhnek szükséges lenne, tehát mindenik Czéh a mennyi részt bir aszerint adjon expensát az aedificatio, nem pediglen egyenlőképpen, az része is mind a két Nemes Czéhnek a szerént légyen“. Aláírták pedig e képpen: A Nemes Nagy Enyedi egész Lakat Gyárto Czéh“ és elfogadták s aláírták. „Az egész N. Enyedi Czéhnek tagjai s mindenik czéh nagyobb hitelesség okáért ostyába nyomott czimeres pecsétjével erősítette meg. Kár, hogy névalírások nincsenek, és kár, hogy az akkori csizmadia czéh érdemes tagjait nem sorolja fel az írás, mint a lakatosokét.

Az enyedi várkastély délkeleti sarkán most is áll a czimeres bástyá torony teljes épségben és jó karban, érdemes lévén arra, hogy kegyelettel őrizzék meg az utódok.

(Vége.)

— amint maga mondja — a vizsga színvonalát emelje. Lássuk, hogyan sikerült neki! Ezután az eddigi öt helyett csak három írásbeli dolgozat lesz: magyar, latin és mennyiségtan. A görög és a német nyelv nem szerepel többé az érettségi vizsgálaton. Ha ezt a könnyítést a színvonal emelésének tekinthetjük is; de azt már határozottan a magyar középiskolai színvonal leszállításának kell tekintennünk, ami a magyar nyelvvel történik. Eddig ugyanis a középiskolai érettség feltételének tartottuk, hogy a jelölt a magyar nyelvet szóban és írásban (helyesírás, fogalmazás) kellőképpen kezelje; s az olyan ifju, aki ismeretkörébe vágó kérdésre nem tudott némi önállósággal, kifogástalan magyarsággal és ügyességgel fogalmazni, az írásbelijének sikertelensége alapján egy evre elbukott. Az új tervben ez a feltétel elesik. A magyar nyelv és irodalom lesz a fizika és latin színvonalra. Az új szabályzat összes előnyei nem érnek fel azzal a kárral, mely különösen a nemzetiségi iskolákban ebből az intézkedésből következni fog.

— **Kaszinói közgyűlés.** A nagyenyedi Kaszinó évi rendes közgyűlését január hó 7-dikén tartja meg.

— **Házasság.** Hajdu Béla szabó f. hó 28-án kötött házasságot Borsos Linkával, Boros József leányával.

— **Színház.** Palotay Antal színtársulata, mint értesülünk, csak jövő hó 4-dikén kezdi meg előadásait.

— **Vadászkaland.** Folyó hó 26-dikán érdekes, sőt szenzációs kalandja volt vadászárságunk egy csoportjának. A kollégiumerdejében vaddisznóra bukkantak. Az egyik vadász rásütötte fegyverét s a golyó a vad agyarárt találta. A sebesült állat rátámadt a vadászra, leteperte s miután fején több véres sebet ejtett, elrohant. A társaság egyik tagja czombján sebezte a vadat, a mely, ezen sebzés következtében elgyengülvén, csakhamar zsákmányul esett s még az nap szekéren szállítottatott a városba. A szerencsés lövők Czirner Ákos vm. jegyző és Lázár Károly kereskedő voltak.

— **A Szabad Liczeum** mai előadását, a mely történeti tárgyú lesz, dr. Szilády Zoltán tartja a kollégiumban délután 5 órakor.

— **A jég sport hívei** érdeklődnek a téli szórakozások legszebbike, a korcsolyázás iránt. Eddig csak a lapokban olvassuk a jég sport örömei felől. Reméljük, hogy a sport-egylet — programja szerint — ezen a téren is kifejti dicséretes tevékenységét.

— **Új csendőrors.** Folyó év december 1-jével új csendőrors állítottott fei a magyar-igeni járás Intregald községében, mely a nagyenyedi szárnyparancsnokság alá tartozik.

— **Fogy a kutviz.** Általános a tapasztalat és panasz városunk közönsége körében, hogy a kutak forrásai apadnak; sőt több helyen, ahol eddig méter magasságban állt a víz, teljesen ki is apadtak. Ez városunk lakosságára — melynek egyrésze most is drága pénzen és messziről szerzi a mindennapi élet-fenntartás egyik legszükségesebb eszközét: az amilyen-olyan ivóvizet — valószínű szerencsétlenséget jelent. Kutakat kell

mélyíteni, újból kirakni vagy pedig a használatlan vermeteket bétemetni. Vízvezeték! mikor jön el már a te országod?

— **Új politikai lap.** Nagyenyeden új ellenzéki lap indult meg „Alsófehér“ czímen, melynek főszerkesztője gróf Teleki Árvéd orszgy. képviselő, felelős szerkesztője dr. Asztalos Kálmán ügyvéd. A hetenkint kétszer megjelenő lap az alsófehérvármegyei szövetkezett ellenzék hivatalos lapja.

— **Selyemtenyésztés Erdélyben.** A selyemtenyésztésnek Erdélyben való föllendítésére tervbe van a Mezőségen selyemfonógyár létesítése. A gyár 300 munkással indul meg. Gvéresen selyemgubó beváltó hivatal állítanak. Bezerédj Pál selyemtenyésztési meghatalmazott 30 000 darab az utakra ültetendő eperfát küldött az erdélyi községek részére.

— **A középiskola reformja.** A Társadalomtudományi Társaság a napokban választmányi ülést, utána közgyűlést, majd felolvasó-ülést tartott Gratz Gusztáv dr. elnöke mellett. A választmányi ülésen 48 új tagot vettek föl, a közgyűlésen Teller Miksa dr. pénztáros helyébe, a ki lemondott, Fried Ödön választották meg; a lemondott pénztárosnak pedig köszönetet szavaztak. A felolvasó-ülést Simon József dr. tanár tartott előadást a középiskolai reformról folyó vita keretében a klasszika-filológia tanításáról. Miután röviden hozzászólott a középiskolai általános vitához, az óklasszikus studiumokat vette bírálat alá. Kifejtette, hogy e studiumok nem műveltségi tényezők többé, s nem alkotó elemei történeti műveltségünknek. Mert a történeti műveltség nem az antik világ ismeretében áll, hanem ama vívmányokban, a melyikbe az antik kultúra évszázadokon át teljesen átalakulva beleolvadt.

— **Nyolcvan éves menyasszony.** Vasárnap délben ért véget annak a regénynek utolsó fejezete, mely Prielle Kornélia, a Nemzeti Színház „nagyamájja“ és van der Hoshke-Rozsnyai Kálmán között szövődött. Ekkor esküdött ugyanis hűséget Prielle Kornélia Rozsnyai Kálmánnak. A menyasszony fehér selyemruhában, fehér csokorral kezében; Rozsnyai pedig frakkban várta a tanukat a művészú szalonjában. A jegyzőkönyv tanúsága szerint a nagyasszony 80 éves, ev. ref. vallású, özvegy; Rozsnyai 34 éves, ev. ref. vallású. A jegyzőkönyv felvétele után a menyasszony erős hangon mondta el az igent s az anyakönyvvezető néhány szóval sok boldogságot kívánt az új párnak.

— **Megjelent** a „Szőlészeti és Borászati Lap Naptára“ 1906-ik évre, új, dús, tárgyi-lagos, érdekes, változatos és értékes szakcikkekkel. Ára 1 korona. Tartalom: A naptár és havi jegyzéklapokon kívül „Havi teendőink a szőlőben és a pinczében.“ Szőlőszet: Korai piros Veltelini. — Az olasz Rizlingről. — A Maurer-fele dupla hármast kötés. (Ábrával) — Cvignote félkarikás combművelet. (Ábrával) — A válogatás fontossága. — Erdélyi szőlőművelés. — A szőlő levelezése. — A gyűrűzés. — A szőlő jövedelmének emelése. — Sodrony- vagy karomművelet. — A szőlő betegségei. — Védekezés a tavaszi fagyok ellen. Borászat: Must-

nak a szőlőhéján való erjedése. — A törköly hatása a borra. — Szőlőaszalás. — Magas cukortartalmu borok erjedése. — A bor megítélése vegyi szempontból. — Melléktermékek nyérése. — Új borok lefejtése. Az egy korona ár előleges beküldése mellett megrendelhető szerzőnél: Maurer Jánosnál Kecskemét.

— **Köhögés nem betegség.** Gyakran hallani ezen megjegyzést. De mily káros tévedés. Igaz, vannak emberek, akik köhögnek s mégis megöregednek. De mily gyakran támadnak a köhögés elhanyagolása folytán súlyos betegségek, nevezetesen tüdőbetegség, holott kellő időben annak keletkezése és terjesztése meggátolható. A köhögés tehát soha sem hanyagolandó el, hanem ve- gyük azonnal az ismert „Siroliu-Roche“ hatásos szert, mely nemcsak a köhögést szünteti, de az étvágyat is előmozdítja és a test- erőt fokozza. Kapható gyógyszerárakban. †

— **Elkallódó milliók.** Ha megtekintjük a hivatalos sorsolási jegyzékeket, azt látjuk, hogy évről-évre óriási mértékben nő a fel nem vett nyereményeknek, az ugynevezett hátralékosoknak a száma. Ez azért van, mert a sorsjegybirtokos közönség felületesen vizsgálja meg koronkint a huzások eredményét. Ennél fogva, a kinek sorsjegyei és egyéb értékpapirjai vannak, arra nézve rendkívül fontos egy megbízható sorsolási lapnak a járátása. Ilyenként ajánlható a „Pénzügyi Hírlap“ a melynek sorsolási melleklapját a Pénzügyi Utmutatót a nagymélt. m. kir. belügyminiszter mint teljesen megbízható szakkiölöny, a nagymélt. m. kir. pénzügyminiszter mint szakértelemmel és pontosan szerkesztett kiölöny hivatalosan ajánlott. A lap előfizetői a januári számmal ingyen megkapják a Pénzügyi és Tőzsdei Évkönyvet, a mely a sok hasznos tudnivalón kívül tartalmazza a kezdettől fogva az 1905. év végéig kihuzott, de kifizetés végett bemutatni elmulasztott sorsjegyek, kötvénynek és záloglevelek hiteles kimutatását, úgy, hogy ekönyvből bárki azonnal megláthatja ki van-e sorsjegye huzva vagy nincs. A „Pénzügyi Hírlap“ előfizetési ára egy évre a Pénzügy Utmutatóval és a Pénzügyi és Tőzsdei Évkönyvvel együtt 5 korona, amely postautalványon küldendő be a kiadóhivatalba, VII. Kerepesi út. 44 szám.

Irodalom.

A művészetek története.

A művészetek történetének ismerete az általános műveltségnek egyik legfontosabb, nélkülözhetetlen része.

Társadalmunk műveltségének nagy hiánya, hogy az emberi szellemek azon örökbecsű alkotásait, melyeket a különböző népek és korok nagy művészi az építészet, szobrászat és festészet terén létrehoztak, még nem ismerjük kellőképpen, nem ismerjük úgy, mint például a nagy költők és írók remekműveit. A mi műveltségünk még egyoldalú irodalmi műveltség. Erős művészeiti köziz-

A nagyérdemű közönséget tisztelettel kéri

TÁNGEL JÓZSEF

női, férfi és gyermek-
divatáru kereskedő,

hogymielőtt őszi és téli szükségletét bárhol is beszerezné, előbb főtér 4. szám alatt lévő raktárát, mely a közelgő időnyre dusan van a legjobb minőségű árukkal ellátva, sziveskedjen megtekinteni.

lésről nálunk még nem beszélhetünk, mértő közönségünk alig van. E tekintetben elmaradtunk a Nyugat műveltsége mögött. Franciaországban, Angliában, Olaszországban, Németországban az irodalmi műveltség mellett vele egyenrangú tényezője az általános műveltségnek a művészetek történetében való jártasság, a múlt és jelen művészeti alkotást iránt való érdeklődés.

A művészeti formában megjelenő örök-szép művek ismerete, a festészet, szobrászat és építészet remekeinek megértése épp oly fontos, épp oly nemesítő és gyönyörködtető hatást gyakorol reánk, mint a költészet és az irodalom remekeivel való foglalkozás. Az egyes népek műveltségi foka, szellemi haladása, nemzeti sajátosságai nem csak költészetükben és irodalmukban találunk kifejezésre, hanem talán annál is hívebben tükröződnek vissza az illető népeknek a művészetek terén kifejtet évszázados tevékenységében. Hisz' a művészet oly régi, mint maga az emberiség; az emberi munkának legelső alkotási együtta a művészetnek is legrégebb emlékei. A szép iránt való érzék, mely az őskori embert esontból vagy kőből faragott eszközeinek díszítésére készítette, az idő folyamán, évezredekre terjedő fejlődésében megteremtette azokat az alkotásokat, melyekkel a művészetek története ismert meg bennünket.

A szép iránt való érzék és fogékonyság mindenkiél veleszületik; az emberi léleknek ezen tehetségét nem szabad elhanyagolnunk, hogy meg ne fosszuk magunkat az életnek egyik legnemesebb gyönyörétől a művészeti alkotások megértésétől és élvezetétől. A művészet alkotásaiban kell, hogy mindenki gyönyörködjen; a festészet, szobrászat és építészet alkotásait és fejlődését, a művészetek általános és hazai történetét ismerni kell ugy általában, mint a nemzeti művelődés szempontjából, ismerni kell annál a mély befolyásnál fogva, melyet modern életünk számtalan vonatkozásában, az ipar minden ágára gyakorol, és ismerni kell főleg azért, mert kedélyünket neveli, nemesíti és mert a belőle fokozódó művészi izles a legtisztább gyönyörök élvezetére képesít.

Örvendtes jelenségként tapasztaljuk, hogy az újabb időben a művészet iránt való érdeklődés nálunk is fölébred és napról-napra általánosabbá válik. Ez az általános érdeklődés érezhetővé tette egy oly munka megjelenésének szükségességét, mely a szép iránt lelkesedni tudó közönséget a művészetek ismeretébe bevezesse és a szobrászat, festészet és építészet, valamint az iparművészet történetének beható és élvezetes tárgyalásával biztos alapot teremtsen a múlt és jelen művészetének megértéséhez és élvezetéhez.

Ennek a nagyjelentőségű és irodalmunkban hízagypótló munkának megjelenéséről adunk ezennel hírt.

A Lampel R. (Wodianer F. és Fiai) könyvkereskedés R.-T. a Franklin-Társulattal karöltve, hosszas előkészületek után közrebo-csátja „A Művészetek Története” című, négy nagy kötetből álló, számos illusztrációval és műmellékletekkel gazdagon díszített munkát, melyre a hazai közönségnek és a magyar iskolának oly égető szüksége van, a mely munka hivatva lesz a művészetek ismeretét és a mi vele egyenlő jelentőségű: a művészetek szeretetét általánossá tenni. „A Művészetek Története” a vallás- és közoktatásügyi m. kir. Minisztérium megbí-

zásából jelenik meg és ez a körülmény egymagában is kezeskedik a munka nagy teletőségéről, felsőrendű kulturális fontosságáról. Közoktatásügyi kormányunk vezetői támogatásukkal lehetővé tették, hogy „A Művészetek Története” oly alakban és előkelő külsőben jelenjen meg, a mely a művelt közönséget és az iskolát fölmenti a külföldi hasonló munkáknak használatától.

Most immár meglesz a magyar irodalomban is az a kézikönyv, a mely a műtörténeti kutatás gazdag eredményeit összefoglalva, korszerű földolgozásban, világos és élvezetes formában előadja az építészetnek, szobrászatnak, festészetnek egyetemes történetét a legrégebb időktől a XIX. század végéig, különös tekintettel a művészeteknek Magyarországon való fejlődésére és annak nemzeti vonásaira.

„A Művészetek Története”-nek szerkesztésével a vallás- és közoktatásügyi minisztérium dr. Beöthy Zsoltot, az eszterika egyetemi tanárát, a művészetek alapos ismerőjét bizta volt meg. Beöthy Zsolt tudományos irodalmunk művelőinek egész sorát gyűjtötte maga mellé, hogy a nagy terjedelmű munkának egyes részeit mindig oly író dolgozza föl, a ki az illető kornak és népek művészetével behatóbban foglalkozott, annak emlékeit — amennyire ez csak lehetséges — saját szemlelete alapján ismeri és a reá vonatkozó kutatások irodalmában jártas. A munkafölösztés elvének alkalmazása fölötté kivánatos a művészetek egyetemes történetének tárgyalásánál, mert az időben és térben egymástól messze eső népek művészeti tevékenységének áttekintése és elfogulatlan méltatása egy ember részéről rendkívül nehéz, a művészetek történetének irodalma pedig ma már oly terjedelmes, hogy még az egyes korszakokra vonatkozó kutatások irodalmának megismerése is ioppant munkát követ az írótól.

„A Művészetek története”-nek munkatársai: Beöthy Zsolt, Berzeviczy Albert, Csányi Károly, az Iparművészeti Múzeum őre, Császár Elemér dr., gimnáziumi tanár, Di-vald Kornél, műtörténeti író, Herz Miksa Bey, az arab műemlékek főépítésze és felügyelője (Kairóban). Keszler József, műkritikus, Kuzsinszky Bálint dr., egyetemi tanár, Láng Nándor dr., gimnáziumi tanár, Mahler Ede dr., egyetemi rk. tanár, Riedl Frigyes dr., egyetemi tanár, Sebestyén Gyula, a közoktatási tanács titkár, Szmracsányi Miklós, miniszteri tanácsos, művészeti főfelügyelő, Várdai Béla dr., gimnáziumi tanár, Zsámboki Gyula, gimnáziumi tanár, Zsilinszky Mihály dr., ny. kultuszminisztériumi államtitkár.

(Folytatjuk.)

Közgazdaság.

Pénzintézetekünk.

Vármegyénk területén, a szövetkezeteken kívül, 15 bank és takarékpénztár működik. Jelentékeny gazdasági tényezők ezek, mit legjobban igazolhat a következő összeállítás a múlt 1904-ik üzletév eredményéről.

	Alapítóké	Tartalék	Betét
1. Kisegítő t. p. Nagyenyed	300.000	124.673	2.570.693
2. Alsófehérmegyei gazdaságbank és t. p. Nagyenyed	200.000	—	408.255
3. Magyarigényi t. p. Magyarigény	50.000	8.307	36.337
4. Gyulafehérvári t. p. Gyulafehérvár	100.000	(100.000) (114.515)	2.729.836

5. Népbank Gy.-Fehérvár	200.000	59.154	782.515
6. Julia t. p.	100.000	100.000	704.881
7. Abrudbányai t. p. Abrudbánya	50.000	17.651	72.274
8. Auroria t. p. Abrudbánya	60.000	(48.735) (58.086)	557.258
9. Verespataki t. p. Verespatak	50.000	9.508	172.816
10. Balásfalvi t. p. Balásfalva	200.000	74.183	225.767
11. Pátia t. p.	220.000	326.669	1.948.208
12. Zalatnai t. p. Zalatna	90.000	38.913	280.541
13. Zlagneána t. p.	50.000	7.319	78.001
14. Marosújvári t. p. Marosújvár	100.000	20.636	317.216
15. Detunáta t. p. Bucsus	60.000	38.098	244.262

Összesen: 1.810.000 1.136.929 11.128.860

Vagyis a 15 pénzintézetnek van összesen: 1.810.000 k. alapítókéje; 1.136.929 k. tartalékja és tizenegymillió százhuszonnyolcezer nyolcszázhatvan korona betéteje. És miután a részvény- és tartaléktőke, valamint a betétek legnagyobb része vármegyénkbeli lakosoké, részben testületeké, összesen: 14 millió hetvenöt ezer 789 koronára megy az az összeg, melyet kamatozás, tehát új tőke teremtés végett kiadnak intézeteink a megyei lakosságnak, melynek igényeit azonban az az összeg távolról sem fedezi, vagy hogy váltóviszleszámitolás útján majdnem meg egyszer ennyi pénzre van szükség, melyet többnyire budapesti, kisebb részben az oszt-rák magyar bank, a kolozsvári és a nagy-szebeni pénzintézetek fedeznek.

A pénzintézeteknél jelentékeny szerepe van a tartalékalapnak, mely arra szolgál, hogy az esetleges veszteségek ebből fedeztessenek; továbbá, hogy a részvényeseknek oly időben is megfelelő jövedelmet biztosítson, midőn valamely okból a részvénytőke és a betétek utáni jövedelem erre nem elég-séges; és végül, hogy a betétekre nézve a részvénytőkével együtt minél több biztosítékul szolgáljon. E tekintetben évről-évre javul és erősödik a helyzet; vagy, hogy most a betéteknek közel egyharmadát fedezi a részvény- és tartaléktőke, mely évről-évre nő; részint saját kamataival, részint a jövedelemből való részesítéssel.

És ez az erogyűjtés nagy fontossággal bír. Pénzintézeteink főfeladatát közgazdasági tekintetben az olcsó- és gyors hitelnyújtás képezi; már pedig visszleszámitolással szerzett pénzt olcsón kiadni nem lehet, tekintettel az eshető veszteségekre, az intézeti költségekre és az adóra.

Ami a pénzintézetek elhelyezkedését illeti, feltűnik, hogy Vizakna és környéke még egy szövetkezetet, vagy ugynevezett koronabankot sem tart fenn. Már pedig a takarékos-ság és szerény kis tekegyűjtés mindenki-nek előnyös volna. De e tekintetben Nagy-szeben közelsége, olcsó és nagy pénzintéze-teivel ad magyarázatot; habár ennek elle-nében reá lehet mutatni Nagyenyed, Gyula-fehérvár és Marosújvár helyzetere, hol kisebb-nagyobb sikerrel működnek szövetkezetek, társulások stb. Ki lehet emelnünk végül intézeteink azon szép vonását is, hogy jótékony czélokra évenként jelentékeny összeget áldoznak, melyet kulturális és jótékony intézetek, testületek között osztanak meg.

T. B.

SZERKESZTŐSÉG:

Dr. Garda Kálmán, Dr. Inozád Joksman Üdön, Lázár István,
Dr. Müller Jenő, Török Bertalan, Dr. Varró László.

Kiadótulajdonos: Lázár István.

Sz. 3515—1905. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A vizaknai kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Szelistyei takarékpénztár szövetkezet végrehajthatóan Adami Márton végrehajtást szenvedő elleni 114 kor. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a gyulafehérvári kir. törvényszék (a vizaknai kir. bíróság) területén levő Gergelyfája községben és határában fekvő a gergelyfajai 108 sz. tjkvben A + 3—11 r. sz. 849/3, 1250, 1501/2, 2036, 2063/2, 2064/2, 2234, 2645/2, 4822/2, 4823/2, 5855, 5856 hr. sz. alatt foglalt ingatlanoknak az Adami Martin Gales, s a gergelyfajai 1243 sz. tjkvben A + 1, 2. r. sz. 190, 191 654/1, 655/1, hr. sz. a. foglalt ingatlanoknak az ifju Adami Márton Sauka nevére felvett (1/2-ed egy kettő részére 786 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1906. évi február 13-ik napján d. e. 11 órákor Gergelyfája községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik, végrehajtató és képviselője kivételével tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 78 kor. 60 fill. készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-ez. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt I. M. rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-ez. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. Kelt Vizaknán, 1905. évi november hó 28-án.

933 1—1

Korinsky,
kir. járásbíró.

Sz. 3438—1905. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A vizaknai kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Szelistyei takarékpénztár szövetkezet végrehajthatóan Popa János Melentye és neje végrehajtást szenvedők elleni 66 kor. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a gyulafehérvári kir. törvényszék (a vizaknai kir. járásbírósa) területén levő Alamor községben és határában fekvő a Szucs Jakabné Popa Maria és Popa Marina nevére az alamori 656 sz. tjkvben A + 1457, 1458 hr. sz. a. felvett szántó és kaszálóra 40 kor., az Árkás Miklós a Miklós és neje Fraczilla Marina nevére az alamori 1096 sz. tjkvben A + 2077, 2083 hr. sz. a. felvett szántó és árokra 87 kor., s a Popa Ilyés a Péteré nevére az alamori 1121 sz. tjkvben A + 2827 hr. sz. a. felvett szántóra 89 kor., továbbá az alamori 397 sz. tjkvben A + 2290 hr. sz. a. foglalt Popa Juon I. Meiente és neje Mundrean Anna nevére felvett szántóra 156 kor., végül az alamori 42 sz. tjkvben A + 647, 648, 1084, 2289/2 hr. sz. a. felvett ház, kert és szántókra 596 korona, s az alamori 1067 sz. tjkvben A + 3162 hr. sz. a. foglalt Popa János Melentye és Vasiu Samuel nevére felvett szántóra az árverést 150 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fenn megjelölt ingatlanok az 1906. évi február hó 9-ik napján délelőtt 10 órákor Alamor község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól eladatni nem fognak.

Árverezni szándékozik végrehajtató és képviselőjének valamint utóajánlatot tevő kivételével tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 4 kor. 8 k. 70 f., 8 k. 90 f., 15 k. 60 f., 59 k. 60 f., és 13 k. készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-ez. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt I. M. rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-ez. 170. §-a értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság.
Kelt Vizaknán, 1905. évi november hó 18-án.

933 1—1

Korinsky,
kir. járásbíró.

Sz. 3758/905. tkvi.

Póthirdetmény.

A balázsfalvi kir. bíróság mint tjkvi hatóság közhírré teszi miszerint a Sebesána pénz- és hitelintézet végrehajthatóan Muresán Miklós az Antóniaé ohábai lakós végrehajtást szenvedő elleni 430 kor. s jár. iránti végrehajtási ügyében 3683/905 sz. a. kibocsátott árverési hirdetményben az ohábai 380 sz. tjkvben A + 1. r. sz. 1422/2/1 hr. sz.

ingatlanra 112 kor., az ohábai 489 sz. tjkvben A + 2 r. sz. 876/2 hr. sz. 106 kor., az ohábai 135 sz. tjkvben A + 2 r. sz. 390 hr. sz. 30 kor., a 33 r. sz. 581 hr. sz. 30 kor., a 15 r. sz. 3276 hr. sz. 124 kor., a 18 r. sz. 3578 hr. sz. 135 kor., s végül az ohábai 748 sz. tjkvben A + 1 r. sz. 688 hr. sz. 430 korona kikiáltási árban Ohába községéhez 1906. évi január hó 12-ik napjának d. e. 10 órájára kitűzött árverés az 1881. LX. t.-ez. 167. §. alapján a Pátia balázsfalvi takarékpénztár végrehajtató érdekében is 297 kor. 95 fillér tőkekövetelése s jár. kielégítése végett megtartatni fog.

A kir. bíróság mint tjkvi hatóságtól.

Balázsfalván, 1905. novemb. hó 4-én.

Enyedy Lajos.

kir. it. táblai bíró.

933 1—1

Értesítés.

Van szerenésém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy a kedvező feltételű kölcsönnyújtása és előzékeny eljárása révén kitűnő hírnevű

'Nagyszebeni földhitelintézet'

részéről

ingatlan jelzálog kölcsönök
„kizárólagos ügynökségével“
biztattam meg.

Ebbeli működésomban legkedvesebb kötelességem, hogy a bizalomteljesen hozzám forduló feleknek a lehetőségig gyors és költséget kímélő eljárással szolgálatára legyek.

Bármilyen felvilágítással, utbaigazítással készségesen díjmentesen szolgálok.

Különös előnye eljárásomnak, hogy minden kölcsönvevő bármily elhanyagolt birtok- és teher viszonyai véglegesen rendeztetnek.

Egyidejűleg óva intem a n. é. közönséget akár helybeli — akár budapesti — vagy vidéki pénzközvetítő csabító hirdetéseknek vagy „szaladó ügynököknek“, — amelyek ilyenmü jelzalogköcsönt pénzintézetek közvetlen megbízását nem igazolják — tel nem ülni, mert ezek eljárása teljesen megbízhatatlan, időt vesztő és minden esetben, akár eredményes akár nem, terhesen költséges.

Teljes tisztelettel

Erdélyi erdő-faanyag és bányaügynökség.

Gombos Benő Kolozsvár, Malom-u. 16. sz.

Szolid kiszolgálás!

Jutányos árak!

514 67—104

Mindenkinek fontos tudni, hogy

BERKOVITS BÉLA
Nagyenyed főtéri

raktárának tulsufaltsága és az előrehaladott idény miatt összes áruit

ujévi vásár

rendezése által minden elfogadható árért eladja.

Eladásra kerülnek: az összes férfi-, fiu- és gyermek-készruhák és télikabátok, női- és gyermek-kabátok, paletok, a legújabb divatnak megfelelő férfi fehérműek, nyakkendők és kalapok.

Férfi- és női-czipők, kizárólag kézimunka.

Valódi angol és belföldi ruhaszövetek.

Mérték után a legfinomabb ruha 24 óra alatt elkészül.

Mindenkinek saját érdekében fekszik szükségletét mig a készlet tart beszerezni.

915 6—?

Dús választék minden cikkben.

Nincs többé iszákosság

a ZOA-POR használata után, amiről ezer meg ezer köszönőlevél önként beérkezett.

A ZOA-POR kávé-, ital-, étel- vagy szeszes italban adható, anélkül, hogy erről az ivó tudomással bírjon. Teljesen ártalmatlan.

A ZOA-POR többet ér, mint a világ minden szóbeszéde a tartózkodásról, mert előidézi azt a csodahatást, hogy az iszákosnak a szeszes italokat ellen-szenyessé teszi.

A ZOA oly osendesen és biztosan hat, hogy azt a feleség, testvér, vagy leány-gyermek egyaránt az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejtji, mi okozta javulását.

ZOA a családok ezreit békítette ki, sok ezer férfit a szegény és beestelenségétől megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Nem kevés fiatalembert a jó utra és szerencséjéhez segített és sok ember életét számos évvel meghosszabbította.

Egy adag ára egy teljes kurához 10 korona. Szétküldés titoktartás mellett portó- és vámmentesen történik utánvétellel vagy a pénz előleges beküldése mellett. Szállítja

AUFFENBERG JÓZSEF

Budapest, VIII., Bezerédi-utca 3.

Telefon 395.

Telefon 395.

KLEIN FERENCZ

Unió gőzmosó és vegyiruha
tisztító intézete

Unió-utca 24. szám.

Műhely-telep Tivoli-utca

Br. Bánffy palota.

KOLOZSVÁR.

Nagy karácsonyi vásár!!!

BALLA BÉLA

előnyösen ismert első rendű
friss hús- és hentesáru-

üzletében a naponta frissen vágott marha-, borjú- és sertéshusokon kívül, naponta frissen készített virsli, szalvaládé, párizsi, lengyel- és sütnivaló-kolbászok és itt fel nem sorolt mindenféle húsok és husnemek állnak a n. é. közönség rendelkezésére.

Húsárim folyó hó 15-étől: 1 kg. marhahús 1.28 fill., borjúhús 1 kg. 1.28 fill., II. oszt. 96 fill., sertéshús 1 kg. 1.36 fill., sertéskaraj 1.52 fill., teljesen hizott sertésszalonna olvasztani való 1.80 fillér.

B. pártfogást továbbra is kér **BALLA BÉLA.**

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, göres és más ideges állapotban szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a **szab. Hattyu gyógyszerár** által **Majna-Frankfurt.** 685 20-52

Egy háztartási mérleg ingyen!

Mesésen olcsó árak mellett küldöm szét tulhalmozott raktáramból világhírű kiválóságukért általánosan kedvelt mexikói ezüst áruim a t és pedig 6 drb. mexikói ezüst asztali kését, 6 drb. mexikói ezüst evővillát, 6 drb. mexikói ezüst kávékanalat, 6 drb. mexikói ezüst kávékanalat, 6 drb. kiváló dessert kését, 6 drb. kiváló dessert villát, 1 drb. mexikói ezüst levesmerítő kanalat, 1 drb. mexikói ezüst tejmérítő kanalat, 2 drb. elegáns szalon asztali gyertyatartót, a 46 drb. összesen csak 6 ft 50 krajczár.

Minden megrendelő ezenkívül jutalomképpen egy szavatosság mellett pontosan működő 12 és fél kiló hordképességű háztartási mérleget kap teljesen díjtalanul. A mexikói ezüst egy teljesen fehér fém (telül is), melynek tartósságáért és kiváló minőségéért 24 évi jótállást vállalok. Szétküldés a pénz előleges beküldése esetén vagy utánvétellel történik az európai raktárból.

AUFFENBERG JÓZSEF

Budapest, VIII., Bezerédi-utca 3. sz.

834 11-52

Elektro-Vitalizőr.

Dupla villanydelejes kereszt vagy csillag.

R. B. 86967. sz. Gyógyít és felüdít jótállás mellett köszvény, reuma, asthma, (nehéz lélegzés) ájmatlanság, fülzugás, nehéz hallás, epilepsia, idegesség, étvágytalanság, sápkór, fogfájás, migren, tehetetlenség, valamint minden idegbetegségnél. Azon beteg, aki 86967. sz. készülékem által legfeljebb **45 nap alatt** meg nem gyógyul, azonnal visszakapja a pénzt. Ahol már semmi sem használt, ott kerem az en készülékemet megkísérletni; meg vagyok győződve készülékem **biztos hatásáról.**

A kis készülék 4 kor. könnyebb betegségeknek alkalmazandó.

A nagykészülék 6 kor. idült betegségeknek alkalmazandó.

A központi elosztóhely szétküld utánvétellel vagy előleges fizetéssel a bel- és külföld részére.

AUFFENBERG JÓZSEF

Budapest, VIII., Bezerédi-utca 3.

834 11-52

Ambrózi M. medgyesi jó hírnevű szőlőoltvány iskolájában kapható 80,000 amerikai alanyokra oltott, I. oszt. rajnai rizling

szőlőoltvány.

Ezen kívül még egy pár száz ezer **oltvány** a legjobb csemege- és borfajokból.

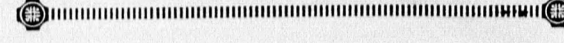
Rendeléseket közvetít:

Fischer és Társa

faiskolat tulajdonosok

Nagyenyeden.

892 8-12

Gazdáknak ingyen.

Hasznos tanácsadó a házi állataink hiztatására és táplálásához, valamint ezek betegségeiről és ettől való megóvhatásokról című minden gazdának nélkülözhetetlen tanulságos könyvet mindenkinek, aki e lapra hivatkozik, ingyen és bérmentve küldöm. Olvasó köröknek, valamint gazdasági egyesületeknek kívánatra több példányt is küldök.

AUFFENBERG JÓZSEF

Budapest, VIII., Bezerédi-utca 3. sz.

5 KORONÁÉRT

küldök egy postacsomag 4 és fél kiló (kb. 50 drb) kevéssé megsérült finom nyhe

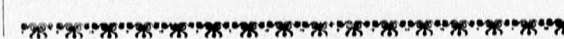
pipereszappan

rózsa, liliumtej, orgona, ibolya, rezeda, jázmin és gyöngvirágból szépen összeválogatva a pénz előzetes megküldése esetén vagy utánvétellel.

AUFFENBERG JÓZSEF

Budapest, VIII., Bezerédi-utca 3. sz.

834 11-52

Alsófehérvármegyei

GAZDASÁGIBANK ÉS TAKARÉKPÉNZTÁR R. T.

Alaptőke 200000 korona.

NAGYENYEDEN.

Alaptőke 200000 korona.

Leszámitol 6 hónapi lejáratig terjedő váltókat a legelősebb kamatláb mellett.

Törlesztés kölcsönöket nyújt 500 koronától kezdődőleg már 4 1/2% alapkamattal földbirtokra, a becsérték feléig.

Régibb és magas kamatu jelzálogkölcsönöket igen előnyös feltételek mellett **konvertál** s mindennemű ilyen ügyeket a leggyorsabban bonyolít le.

Betáblázás mellett adott kölcsönei után 500 koronán felül 6 1/2%-ot számít.

Vásárol és elad értékpapírokat idegen számlára.

Bevált értékpapír szelvényeket és sorsol értékeket.

Betétek után naptól-napig 4 1/2%-ot fizet.

Nagyenyei kisegítő takarékpénztár r.-t.

Alaptőke: 300.000 kor. Tartalékalap: 140.000 kor.

Előnyös kölcsönöt ad betáblázásra, megfelelő fizetésre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jöhiteli pénzügyi részvényeire.

Vásárol és elad értékpapírokat.

Letétbe elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket kevés díj mellett.

Idegen kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál.

Váltókat az összeg nagysága szerint 5 1/4, 6, 6 1/2% mellett, kereskedelmi váltókat pedig 6% mellett számítol le.

Betétet 4 1/2% kamatláb mellett fogad el.

Nyitv. áll hétköznap d. e. 9-12, d. u. 3-4 óráig.

Vas, réz, horgony, diszmi és cizmtábla öntöde.

KOLOZSVÁR, Mátyás király-tér 3. sz.

Elvállal galvanoplasztikai munkákat, mindennemű klisék öntését, rézmetszeteket fénykép vagy rajz után

Készít gazdasági vas, réz gépöntvényeket.

Tisztelettel
Liskai János.

628 76-104